

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Isagoge Ad Amorem Divinvm

Pennequin, Pierre

Antverpiae, 1661

14. Quomodo, qui meditari nequeunt, orando nihilominus amori divino consequendo studebunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47132)

quomodo redeat, implorandus tantummodo & ad bene orandum à Deo adminicula gratiæ emendandæ, ut & intellectus facem, & voluntas ardorem, & cæteræ animi facultates constantem supra se elevationem suspensionemq; impetrent; præsertim cum isto tempore, nos tam aperto Marte, quàm insidijs adoriatur hostis, & ad eius machinationes cognoscendas lumine & ad propulsandas fortitudine, Deiq; protectione ac subsidijs egeamus quàm maxime; ô quanta damna incurrimus, cum hæc in orationis vestibulo vel omittimus, vel oscitanter facimus; si verò bene succedat oratio, si ventis prosperis usi fuerimus, ne quæso ob ista vel tantillum infletur animus, revolet, amoris flamma ad Deum, tanquam ad centrum à quo processit, ut cum gratiarum actione novisque incrementis ad nos redeat, interim verò humilis nostræ cognitionis pulvis & cinis, apud nos remaneat tanquam infirmitatis nostræ supellex inseparabilis.

Lib. 9. in
Luc. 6. 20.

Sed quoniam, ut rectè monet S. Ambrosius, Deus præsentior est diligentibus, negligentibus abest; idcirco colligendæ sunt ante orationem vires animi, & cum diligentia ad eam perfectè obeundam connitendum: dicendumque cum Davide: *Propterea invenit serpens*

Lib. 2.

trius cor suum, ut oraret te oratione hac: atque adminicula in illum finem capite sequenti suggeremus.

CAPUT XIV.

Quomodo, qui meditari nequeunt, orando nihilominus amoris divini consequendo studebunt.

Perique propter mentis instabilitatem, & cogitationum aberrationes continuas meditationis incapaces se esse profitentur, eaque super re experientiâ testem appellant; quos ego nolo repellere, sed ad aliud orationis genus eos invito, quod cum volubili illa cogitationum importunitate nihil habet commercij, sed in excitandis voluntatis pijs & sanctis affectibus situm est, multumque habet ad amoris divini consecutionem momenti: qui enim de mystica Theologia tractant, ab eo qui ad intimam cum Deo conjunctionem aspirat tria requirunt. 1. Magnum huiusmodi conjunctionis desiderium, quo eam cæteris bonis anteponat. 2. Abdicationem, & exspoliationem omnium affectuum, qui illam retundat. 3. Constantiam in semel concepto tanti boni persequendi proposito,

1. Qui regi cogitationibus vexatur tria præstat.

2. Valde desideret conjugium cum Deo.

3. Gerit in Magna Cant. 7.

Abneget affectus alienos.

Simi duo filij

Abneget quæ

posito, eā assidue à Deo postulando, tædia, animique tenebras atq; molesta fastidia ferèdo fortiter, & spem, firmā alendo donum istud obtinendi, cū tempus à Deo præfixum advenerit: ad quæ omnia cū fides amoris divino conjuncta sufficiat, non video, quid nobis cum frændis phantasiæ divagationibus occupationis, negotijque supersit, quas ferre potius patienter & generosè contemnere oporteat, si expeditum ad amoris perfectionem cursum tenere velimas. hac solius fidei lampade collustrati homines simplices, dum totis affectibus in unum Deum feruntur, citius multò amoris divini flammis inardescunt, quàm homines literarum præsidij instructi, qui ratiocinando ad huius boni possessionem nituntur.

3. Simile de duobus filiis.
 Demus duos eiusdem Patris filios diversæ prorsus indolis esse, atque ingenij; unum elegantis, & facundi, qui Patris nobilitatem, titulos, opes gestosque magistratus apprimè calleat, & verbis etiam, ubi se dat occasio, amplificare norit; alterum, qui quod tardi sit ingenij, & impeditæ linguæ, hoc unum sciat, & effari possit se Parentem nactum esse optimum, & perquam liberalem, à quo ametur quàm maximè, & qui amari à se velit impensissimè, ac primum quidem demus præter verba pa-

Altero qui seipsum querat.

rum amoris erga parentem habere, seipsum in omnibus quærere, suis commodis & oblectamentis studere, mandatis paternis non multum deferre, suisque desiderijs, ubi sine graviore patris offensa fieri potest, impensius obsequi: alterum verò mirum in modum erga Patrem bene affici, eum omnibus officijs colere, voluntati eius studiosè morem gerere, ad omnes nutus se fingere, nihil quod illi collibitum fuerit, detrectare, minimam offensam fugere, & amoris paterno in rebus etiam difficillimis omni contentione velificari. Quid de his duobus filiis censes? quem tuo iudicio præponis? cuius fortem & conditionem si tibi daretur optio, præligis? dubio procul eius, qui minus habet ingenij, sed plus erga Patrem affectus; minus scientiæ & eloquentiæ, sed plus amoris & benevolentia. Ad hunc imitandum si sapias enitere, obicesque in hoc amoris per affectus excitandi negotio occurrentes, aut dissipata, & disijce; aut si non potes, suaviter declina, quod ex subiecta comparatione facile disces.

Altero qui patris placita faciat.

4. Simile à vivo iam quærente inter rupes.

4. Pone tibi ante oculos rivum per varios mæandros sinuoso alveolo in mare lentè, sed continenter defluentem; vide primò, quomodo nullibi subsistit, sed cursu non interrupto tendat in mare: deinde si rupes occurrat, Gg 3 aut

Hanc imitetur, qui laborat in meditatione.

4. Simile à vivo iam quærente inter rupes.

aut mola aquatilis, quomodo deflestat ad latus, & molli flexu innoxie aditum inveniat; denique post varios decursus & anfractus nullibi exundans, nec fata, aut pascua vicina lœdens, tandem in Oceanum leniter delabatur, ibique se permisceat, & abscondat; velim imiteris, & impertorbato animo phantasiæ molestias ferens, & contemnens ad Deum tanquam ad omnis bonitatis Oceanum patienter tendas, in quo post longam diurnamque probationem tandem aliquando immersus omni deliciarum affluentia perfruaris.

5. Aliud à peregrinis duobus.
Duo peregrini simul iter faciunt, quorum unus importunos occurrentium canum latratus non sustinens, illos vel baculo, vel lapidibus abijcere aut compescere nititur sæpe frustra; alter contemptum illos præterit: idem age tu cum imaginationis tuæ inter orandum suggestionibus.

6. Et à matribus cum pueros discurrente.
Vidistine aliquando Matres, quæ triennes infantulos secum ducunt ad templum earum aliqua ita circa illos occupantur, sive ut silentium illis imponant, sive ut cursitationes per templum compescant, ut cum templo egrediuntur, vix affirmare audent se vel unum *Pater*, & *Ave* cum attentione recitasse: alia verò prudentiores, aut infantulos domi relinquunt, aut si comitentur ad templum, vident quidem illorum ineptias, &

divagationes, monent & minantur, sed ita raro, ita tranquille, ut nullum ferè orationis impedimentum inde percipiant. Quàm facile est memoriam, atque intellectum eorumque importunas representationes nihili facere, totumque se voluntatis sanctis affectionibus concitandis impendere, cor suum velut aureum vasculum amoris balsamo excipiendo Deo offerre, rogareque, ut illud & à vinculis rerum inferiorum expediat, & si quas inde fœces contraxit, illud ipse Filij sui sanguine eluat; hoc unum nobis in votis esse, cætera flocci facere; & quantumvis interea reclament nescio qui tumultuarij appetitus, volubilesque phantasiæ aliò rapiant, ijs contemptis ad eadem amoris desideria, supplicationesque centies reverti.

7. Apologia de felis & vulpe.
Andi felis & vulpis apologum: hæc in media silvâ selem silvestrem reperiens, rogavit illam, quibus artibus se à venantium persecutionibus tueretur. Respondit felis, unico se uti remedio, ubi illi imminet, arborem se conscendere, & in altum eius cacumen evadere. O! subjunxit vulpes, longè ego te artificio & versutij supero: ego circuitu multiplici, & meiando, latratum fingendo, tam canibus quàm venatoribus illudere soleo, quos meis artibus tamdiu fatigo, donec à per-

persequendo desistant. Dum hoc modo fabulantur, ecce tibi audiri cornu venaticum, & canum murmur: hinc & continuo felis in proceræ arboris sublimes ramos evadit, vulpes verò à canibus impetitur, & post multos discursus, & fraudes tandem capitur. Quod ex alto felis intuens, vulpem eiusque artes irrisit, plus in suo saltu, quam in jaçtabundæ vulpis versutia, præsidij experta. Utinam inter tumultuantium cogitationum assultus arborem crucis ascenderes, teque subsidij causâ in latus Christi apertum immitteres, atque in eius corde velut in asylo conquiesceres, quantam illic ab eius sanguine defluente munditiam, quantam in loco tam securò pacem & tranquillitatem consequeris?

8.
Affectu
conscien-
dat arbore
crucis.

Telam subfuscam & subnigram, dum matutinis roribus, ac solis deinde radijs quatuor palis distenta super herbam exponitur, albescere paulatim videmus, & cum nive candore certare: an nõ idem tibi contingeret, si pretiosi sanguinis irrorationem, & amoris à corde Christi prosilientes radios constanter exciperes, & palis, hoc est fiducia in tam benignum Redemptorem firmatâ cogitationum tuarum ventos atque ludibria irrideres? ò quàm supra crucis istius altitudinem elevatus terrena despiceres! Qui in Alpibus ad suprema montium istorum cacumina

penetrant, domos & arces in valle positas non vident, quia nubes, quas sub pedibus habent, aspectum impediunt: huc usque vellem te proveheres, ut nihil eorum, quæ in infima phantasiæ tuæ regione tumultuariè geruntur, detraheret: in quo homines illiterati, quia parum ratiocinantur, ac supra cogitationes suas reflectunt, minus laboris experiuntur, quam alij quibus mens in perpetua agitatione versatur. Laborabat ad mortem morbo lethali vetula, quâ adiens consolandi & juvandi gratiâ Cancellarius Gerson, rogavit, quæ se haberet, animo præferim. Respondit illa: Bene, Deus laus, sentio cor ab omnibus rebus creatis abstractum, omnibus votis Deo adhærescere.

9.
Exem-
plum ve-
tulæ con-
fidenter
morientis.

Alius verò simili modo ad extrema deductus, (Jurisperitus is erat, & causarum patronus) confessorio ut se ad supremam luctam pararet, eumque in finem ut secum septem Psalmos poenitentiales recitaret adhortanti; cum ad illum versiculum ventum esset haud longè ab initio primi Psalmi, quia non est in morte, qui memor sit tui: assuetus ille ratiocinationibus, reflexionibus, & annotatiunculis, altâ voce dixit: Quomodo hoc verum est, cum ego jam morti proximus totque alij in eodem articulo Dei meminerint? Ad hanc mentis aberrationem advertens
animam

10.
Et advo-
cati cum
cogitatio-
nibus liti-
gantis.

animum confessarius: Non est, inquit, Domine, tempus disputandi, aut similia diverticula admittendi; sed pœnitentiæ & suspiriorum, quibus à Deo peccatorum veniam ardentè petas. quod ipsum non tantum in illo supremo agone, sed quocumque tempore, dum orationi vacamus; à nobis esset observandum.

11.
Utatur
varijs a-
ctibus.

At enim, inquires, difficile est horam integram in simili unius desiderij exercitatione consumere, cum illa velut flammulæ prætervolent, & tanto tempore contineri non possint? Sit ita sanè; non desunt auxilia: invenies fortassis in his, quæ modò suggeram adjuvamentum: Sume tibi memoriæ causâ septem verba, *Credo, gratias ago, doleo, adoro, opto, spero, amo*: atque per illa velut per gradus mentem, ac voluntatem paulatim exerce.

12.]
Fidei.

Credo. hîc voluntas tua intellectum excitet, ut Deum præsentem apprehendat, & ab eius conspectu nusquam evagetur: ut concipiat etiam illum amore tui ardentem, & tuum in te ipsum amorem infinito intervallo superantem; ad sua tibi dona largienda promptissimum, teque ad instar infantis manu apprehensum ad æternam sui possessionem paratum deducere. Fac, ut veritas hæc altissimè menti infigatur, & intimè à voluntate gustetur.

Gratias ago. hîc beneficentiam eius in te agnosce: quidquid bonorum in te vides, ab illo fluere, & quamvis illorum abusus, tuæque in referendis gratijs oscitantia aliud mereatur; nova tamen ab illo beneficia in te fluxu perenni omni temporis articulo derivari, hoc ipso etiam momento, quo ad orandum te ad suam admittit præsentiam, ita erga te afficitur, ut plus boni facere sit paratus, quàm omnium Sanctorum universitas, etsi vires omnes ad beneficia tibi eroganda conferrent, unquam assequi, aut æquare possent.

Doleo. Deo tam amabili, & formidabili tam negligenter huc usque servijisse te summopere doleo: post toties datam de tui emendatione spem, & fidem, nihil te præstare, rei alicuius creatæ amorem illi te præferre, tantum te temporis cum illis ingenti tui profectus jacturâ consumere, amare te, quæ non decet: timere quæ non oportet; gaudere vanè, dolere frustra & sine causa, amoris tui in multis velificari: atque in his & similibus scædum, luctuosum, & lamentabilem animi tui statum attinge: admirare eius bonitatem, qui tale monstrum in suum conspectum admittat; & orantem audiat: de tanta benevolentia gratias age, meliora in posterum concipe, & ut exequaris, auxilium ab

13.
Gratiarum
actionis.

14.
Conti-
tionis.

ab eo pete, eoque orationem dirige.

15.
Adorationis.

Adoro. Supremam Dei Majestatem, eiusque excellentiam cum tua vilitate compone, tuam ab ipso in omnibus dependentiam cum eius eminentia & absolutissimo in res omnes jure ac dominatu confer: demitte ergo te, & profiteri non tantum te ex te non solum nihil esse, nihil posse, nihil scire; sed coram illo cetera nihil esse recognosce; omnium rerum ipsum esse principium, & finem; & velut ab immenso infinitoque Oceano omnia ab illo fluere, & in illum resorberi fluxu perpetuo, & interminabili. Descende in omne submissionis & venerationis genus, quasi nihil fatis reverentiae excogitare possis, quo coram tanta Majestate te prosternas atque demittas.

16.
Desiderij.

Opto. Opta, quod & quantum in bonis optari potest: sed hunc unicum omnibus tuis votis & desiderijs scopum praefige, majorem scilicet Dei gloriam, juxta eius beneplacitum, & sanctissimae voluntatis regulam. Spatiare animo, & excurrere, per omnia bonorum genera, quae huius finis assecutioni adminiculari, teque divinae gloriae promovendae instrumentum maxime idoneum possunt efficere, eaque desideria ardentem, & ardentius pete.

17.
Spei.

Spero. Haec tanquam ad finem,

salutemque praestantissima media te impetraturum spera, animumque tuum inter metus hinc inde exorientes, velut navim medios inter fluctus agitatam hac spei anchoram immobili confirma: Bonitati divinae, eiusque Sapientiae, & Omnipotentiae innitere, qui gloriae suae amplificatione plus tibi boni subsidijque conferet, quam optare audeas, qui dando auget bona sua, non minuit: nec indignum te, qui talia consequaris, putata; habes ad manum Christi merita, quae Patri aeterno representata, ad id, quod habes in votis, obtinendum aditum tibi munient: habes B. Virginis, aliorumque Sanctorum preces, atque supplicationes, quae tibi suffragabuntur.

18.
Amoris.

Amo. Hoc verbum tuas cogitationes ad examen, & trutinam revocabit, efficietque ut tuum ipse cor pertentes, atque discutias, verumne sit te Deum amare, possisque coram Deo dicere cum S. Petro: *Domine, tu scis quia amo te.* si hoc non audes, protestare saltem ex animo & dic: *Domine, qui corda hominum scrutaris, & renes, tu scis, quia unice desidero amare te, & abijcere a me omnia, quae in me amoris tui regnum interturbare possunt. Me totum omniaque mea tuo amori, tuaeque gloriae, ac sanctissimae voluntati dono, ac consecro.*

Hh Porro

19.
Importu-
nè flagi-
tet.

Porro etsi oratio sit donum Dei, ut ait S. Bernardus super Cantica, facilius tamen illud obtinebis, si cor purgatum, præparatum, & improbum afferas, hoc est importunum, quod improbum (dum ægrè à supplicante exorari flectique potest, durus benefactor,) appellatur stylo Evangelico, quam laudabilem importunitatem & laboriosam, sed humilem perseverantiam tibi comitem assumes velim, qui orationi das operam, cumque tibi imitandum proponas, qui in orationis ariditatibus, & pugna cum mentis instabilitate, dicebat sibi: Persistamus aliquantisper, & saltem ad quadrantem in hac lucta perduremus, fortè id temporis eleemosyna de celo depluet; si secus accidat, hoc tædium ad præteritorum peccatorum expiationem deserviet: ubi verò nec isto quadrante oratio successerat; sed potius sterilitas, angorque mentis accreverat, tum ille sibi: Forsitan, agebat, Deus meæ patientiæ periclitatione delectatur, eius hac in parte voluptati obsecundemus & cum ipse in cruce inter atrocissima tormenta tres horas traduxerit, nos saltem ad horæ dimidium hæc molestiam patienter feramus. Si illo tempore marmore sis durior, & pumice aridior, calumque aneum experiaris, tum te omnino reo cælesti indignum profiteri,

20.
Si non
impetrat,
tædiū pa-
tiatur pro
peccatis.

cumque toties Deum monentem furdus auribus exceperis, nunc ad tuas preces illum meritò obfurdescere cogita, gratiasque age, quòd graviora, quæ commiseris supplicia, in leviora commutet, teque pœnis paucarum horarum puniat, ne castiget æternis: dicque illi: Tibi, Domine, tibi honos & gloria, omniumque bonorum debetur affluentia; mihi despectus atque confusio, & molestiarum spinis & carduis oblita peregrinatio; nisi tu paupertatis meæ per intervalla miseris, digneris immerenti de rore cælesti guttulam aspergere: sis interim ob misericordem in me castigando justitiam, & profusam in largiendo liberalitatem semper, & ab omnibus benedictus, ac præsertim quòd me tuo conspectu indignissimum, & parum reverenter, & circumspectè coram tanta Majestate me habentem tam patienter ferre dignatus sis: si hoc modo ad dies aliquot, aut etiam, si Deus ita voluerit, ad menses, & annos perseveraveris, veniet aliquando tempus, & Sol tandem serenior illucescet, in quo præteritorum oblitus, misericordias Domini gaudio perfusus decantabis, erisque unus ex illis, qui seminant in lacrymis, & in exultatione metunt. Interim fortè, una te solabitur cogitatio, si in animum inducas; aliter cum rogantur homines rem

21.
Se humi-
liando.

2.
Et di-
volu-
cont-
man-

22.
Et divinæ
voluntati
confor-
mando.

rem agi, aliter cum Deo supplicari prosterminatur: qui enim apud Judicem pro reo perorat, varias animi affectiones in illo concitare nititur, & ab ira ac severitate ad misericordiam flectere; nos verò cum ad orandum Deum accedimus, non studemus affectionibus quorum incapax est, in illo excitandis, sed animo nostro ad meliora capeffenda faces admovemus, mutamusque nos, non Deum; accusamus inertiam nostram, atque condemnamus, desiderijsque novis accendimur, eaque Deo representamus: quid ergo tibi decedit, si mutaris, ut Deo placeat, non ut tibi magis arridet majorem animi demissionem, atque firmitatem, si profundiorum cum voluntate Dei conformationem, atque patientiam per illas tuas in oratione ariditates assequeris, quam si delictijs caelestibus circumfluere: totum quod sensum tuum demulcet, & percipi potest, non obtines; certè quod occultum est, & oculos fugit, Deoque te reddit acceptiorem, accipis, quo si bene uteris, evades tandem votorum tuorum compos & torrente deliciarum potaberis.

Atque iutinam hæc altè mentibus suis imprimerent, qui orationi vacant, sibi que persuaderent, hæc ariditates, & in illis ferendis cum Dei voluntate conspirantem animum, magis probare

Dei præsentiam & amicitiam, quam alia quævis consolationum affluentia: Christum scimus crucis amare, animumque in illis confixum benignè intueri atque in illo figere domicilium suum, & in intimis recessibus, velut in delizioso thalamo inter cruces lubenter commorari. Dum, inquit S. Theresia, consolari me vellet Christus, monuit, ne caderem animo; nos in huius vitæ decursu inter vicissitudines versari: me jam ad omnia pia opera promptam & ardentem, ac paulò post tardam ac desidem fore; modò pace summâ fruituram, paulò post turbandam, & tentationum molestijs agitandam: sed inter ista fiderem eius tutelæ, timoremque omnem abijcerem. Angor, inquit, interdum, dum tam parum obsequij Deo præstare me video, & corporis tam pigro, tam que molesti ac nequam, famulatio obstrictam ad curam obsequiumque illi impendendum compelli; cumque quadam vice ob ingentes dolores, velut vinculis corpusculi obsequio illigatam conspicerem, tantum inde mæroris hausi, ut ex oculis lachrymæ magnâ copiâ defluerent, donec, ut postea insinuat, his corporis molestijs contemptis, Deo se totam tradidit; hoc unum habens in votis constanterque à Deo efflagitans, pati scilicet, aut mori. Quid plura? nunc cum au-

H h 2 dit

Cap. 40.
vii. 6.

23.
Exemplo
S. Theresia,

dit horologii pulsum, lætitiâ efferrisse, ait, quod tantillum, ad Deo post huius vitæ decursum, fruendum, propius accesserit; postea verò nec vitæ, nec mortis cupiditate teneri se dicit; sed animam velut desidem, & tenebris obductam trahere. Si per istas varietates tanta Heroïna jactata est, quorsum nos homini de trivio de molestijis intercurrentibus conquerimur? Accipe tamen paraphrasim aliquam super orationem Dominicam, triginta amoris actibus contextam, quibus ad coerendam phantasiæ evagationem uti poteris.

CAPUT XV.

Quomodo ex oratione Dominica aspirationes amoris possimus elicere.

Orationem Dominicam ita appellatam, quia Dominus Jesus eam nos docuit, in se amoris igniculos, & semina continere facile credet, qui S. Theresiam audit dicentem, vel primam vocem, quâ Deum *Patrem* appellamus, habere satis, quo mentem & voluntatem occupet, ad altiora elevet, & admiratione suspendat, flammisq; incendat amoris: alteram verò vocem *Noster* completi in se argumentum Iesu Chri-

sti nos tenerrimè & præservidè amantis; dum communem secum Patrem nos habere vult, & in numerum fratrum, & cohæredum adsciscere.

Illud verò additamentum, *qui es in caelis*, qua secundùm Augustinum Deum in corde nostro velut cælo mystico confidentem contemplare possumus, hominem ab exterioribus, ad intimos cordis recessus revocat, facitq; ut collectis ibi viribus Deo se totum immergat, & orationis quiete suavissimè perfruatur. Ingens est certè amoris testificatio, cæli terræque Imperatorem in corde nostro velut in Paradiso, deliciarumq; suarum domicilio sedem velle figere, cum quo septem petitionibus à Filio ipsius digestis, nobisque dictatis agere familiarissimè possimus, & ad amorem perfectum impetrandum instanter coniti: *Quæ enim*, ait S. Cyprianus, *potest magis spiritualis esse oratio, quàm quæ à Christo data est, à quo nobis Spiritus sanctus missus est?* Spiritus utique, qui inter Patrem & Filium nodus amoris est, à quo & charitas in nostra corda diffunditur.

Nolo hic movere quæstionem, meliusnè sit ariditatis tempore Deo se totum committere, & nihil prorsus agere; an verò aliquid pro virium infirmitate conari. Multò minus hortari velim, ut isto